

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
עאידה תומא סלימאן
יוסף עטאונה
עופר כסיף
איימן עודה
אחמד טיבי

257/25/פ

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – פטור מטעמי מצפון), התשפ"ג–2022

הוספת סעיף 39א 1. בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986¹, אחרי סעיף 39 יבוא :

"פטור מטעמי 39א. מיועד לשירות ביטחון שהצהיר בכתב לפי סעיף 15 מצפון לפקודת הראיות, בפני שופט, כי טעמים שבמצפון מונעים אותו מלשרת בשירות ביטחון, יהיה פטור משירות ביטחון לאחר שימסור את התצהיר, באופן ובמועד שיקבעו בתקנות, לפקד שהוסמך לכך."

דברי הסבר

שני עקרונות יסוד מהווים את הבסיס הלגיטימי של המשטר הדמוקרטי-ליברלי, קיומו של פלורליזם ערכי ותרבותי בקרב ציבור האזרחים, ואופיה החוזי-וולונטרי של ההתקשרות שבין האזרחים והשלטונות. כל מערכת חוק אשר אינה נותנת ביטוי נאמן לעקרונות אלו מהווה פגיעה מוסרית באושיותיו של משטר זה.

על כן, מחייב השכל הישר את השלטונות שלא לכפות על אזרח כלשהו מעשה הנוגד את ערכיו הבסיסיים ביותר, כפייה שכזו מפרה את העיקרון החוזי-וולונטרי שבהתקשרות האזרח לשלטון והופכת התקשרות זו לשרירותית.

בנסיבותיה של מדינת ישראל, אשר הינה מדינה הטרוגנית באופן מיוחד הן מבחינת הרכבה האתני והדתי והן מבחינת המסורות התרבותיות והפוליטיות המתקיימת בה, יש משנה חשיבות לקיומה של מערכת חוקתית המגנה על הפלורליזם הערכי ועל חופש המצפון והבחירה של כל אזרח. אחת הסוגיות המרכזיות בהקשר זה היא סוגיית השירות הצבאי אשר מהווה בעיה קשה עבור אזרחים רבים. הצעת חוק

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

זו באה לתת מענה לבעיה זו.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השש-עשרה על ידי חברי הכנסת זהבה גלאון ורומן ברונפמן (פ/1101) ועל שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חברת הכנסת זהבה גלאון (פ/22/17).
הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת הארבע-עשרה על ידי חבר הכנסת אחמד סעד וקבוצת חברי הכנסת (פ/2028), על שולחן הכנסת החמש-עשרה על ידי חברי הכנסת אחמד טיבי ונעמי חזן (פ/295), על שולחן הכנסת השש-עשרה ועל שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חבר הכנסת מוחמד ברכה וקבוצת חברי הכנסת (פ/1155 ; פ/255/17), על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת מוחמד ברכה (פ/438/18), על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת מוחמד ברכה וקבוצת חברי הכנסת (פ/1034/19), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/1325/22), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/1030/23) ועל ידי חבר הכנסת אחמד טיבי וקבוצת חברי הכנסת (פ/1667/23), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת אחמד טיבי ואוסאמה סעדי (פ/678/24) ועל ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/1707/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אחמד טיבי (פ/254/24).

הצעת החוק זהה לפ/678/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בכסלו התשפ"ג (19.12.2022)